

Vidiečan

Malokarpatské
osvetové stredisko

január - február 2020

ročník 26

číslo 1

Obsah čísla:

- Prajeme všetko dobré v novom roku
- Deň osvetových pracovníkov
- Beniakove Chynorany
- Deň otvorených ateliérov pre Dolné Rakúsko
- Deň otvorených pivnic®
- Tradície, ľudový odev
- Pripravujeme
- Malokarpatský slávik 2020, prihláška
- Kalendár umeleckých aktivít

Prajeme všetka dobré

Vidiečan 2

Šťastný Nový rok 2020

Vážení priatelia,
priatelia Malokarpatského
osvetového strediska,

v roku 1994 vyšlo prvé číslo nášho časopisu Vidiečan, v tomto roku oslavuje svoje 25. výročie. Je to neuveriteľné, že nás sprevádza krásnych 25 rokov.

Autorom škorca, ktorý je súčasťou života tohto kraja a aj našim, je výtvarník Peter Cpin. Navrhol titulku Vidiečana, za čo mu chcem osobne podakovať. Vidiečan za svojich 25 rokov nemal žiadnu prestávku, žiadnu výraznú zmenu, poslušne a výstižne dokumentoval dianie v našom regióne, bol a je archívom všetkého čo sme pre Vás pripravili a s Vami aj prežili.

Vidiečan zažil aj veľkú slávu, keď v roku 2001 počas Vinobrania v Pezinku mu prišiel zaspievať a zablahoželať sympatický spevák Janko Kuric, dodatočne ho uviedol do života a to zrejme pozitívne ovplyvnilo jeho dosievanie. Osobne si myslím, že Vidiečan si zaslúži našu pozornosť a podakovanie aj takto pred Vianocami a na sklonku roku 2019. Želáme mu do ďalšieho Nového roku 2020 a

samožejme aj nám všetkým, ktorí sa na jeho konečnej podobe podieľame, aby sa nám spoločne darilo, aby jeho nová podoba, ktorú pripravujeme Vás milo prekvapila a aj potešila. Nechajte sa prekvapíť.

Milí priatelia, toto obdobie máme určite všetci radi, je to obdobie pokoja, pokory, ale aj veselosti. Želám Vám krásne sviatky, hlavne veľa zdravia Vám a Vašim najbližším, pobudnite v kruhu svojich rodín, pokúste sa zastaviť rýchlo plynúci čas. Zmierte sa so všetkými krvadlami, ktoré Vám boli spôsobené. Verím, že jubilejný prichádzajúci rok 2020 otvorí čisté listy, do ktorých budeme postupne zapisovať nové zážitky, udalosti, stretnutia s milými a dobroprajnými ľuďmi.

PhDr. Anna Pichová
Riaditeľka MOS Modra

Z kultúry

Vidiečan 3

DEŇ OSVETOVÝCH PRACOVNÍKOV

Deň osvetových pracovníkov 2019 sa už tradične stal dňom nie len oslavu ľudí pracujúcich v osvetve a kultúre, ale i oceňovania ľudí venujúcich sa amaterskej umeleckej tvorivosti v Bratislavskom kraji. Ľuďom, ktorí dokážu s láskou venovať svoj voľný čas na rozvoj záujmovo-umeleckej činnosti v rôznych oblastiach, na rozvoj a rast talentov. Slávnostné spoločenské

stretnutie oživil program FS Ekonóm z Bratislavы, ktorý získal ocenenie pri príležitosti 50. Výročia svojej existencie a detsky folklórny súbor Čunovský Kŕdeľ z Čunova, ktorý v tomto roku oslávil 25. výročie. Všetkým „osvetárom“ patrí naše podakovanie a úcta a blažoželáme tohtoročným ocenénom:

1. PhDr. Darina Stellerová – Alžbetínske naivné divadlo, Bratislava
2. Jana Pavešicová – Alžbetínske naivné divadlo, Bratislava
3. Mgr.art. Mária Straková – DFS Čunovský kŕdeľ Čunovo, speváčka a pedagóg spevu
4. Ľudmila Zálesňáková, Zohor, učiteľka, ochotnícke divadlo
5. Rozália Habová, Dis, učiteľka ZUŠ – výtvarná tvorba
6. Ing., PhDr. Lucia Vidanová, pomoc ľuďom s mentálnym znevýhodnením, Malacká šošovica
7. Mgr. Gábor Strešnák, Múzeum

- Senec, DFS Mogyes Senec
8. Mgr. Ladislav Munk, Bratislava, film/ porotca, lektor
9. Darina Kontárová, Šenkvice, hud. skupina Samorast
10. Mgr. Zuzana Ocharovichová, Bratislava – umelecký prednes /porota/ lektor
11. Katarína Straková, Lozorno – ochotnícke divadlo
12. Soňa Vanková, Bratislava – FS Ekonóm /50.výročie súboru
13. Alžbeta Jedličková, Pezinok – ľudové rozprávačstvo, zborový spev
14. Anton Jedlička, Pezinok – ľudové rozprávačstvo, spev

15. Eliška Sadíleková, Bratislava – umelecký prednes /porota/ lektor
16. Jozef Gašparovič, Slovenský Grob – DH a zborový spev
17. Janka Neščáková, Budmerice – zborový spev
18. Vojtech Zajíček, Zohor – kronikár obce
19. DFS Čunovský kŕdeľ, Čunovo – 25.výročie
20. FS Ekonóm Bratislava – 50.výročie

21. Spevácky zbor Cantus Bratislava – 35.výročie
22. AlNova, Svatý Jur – OZ / celoživotné vzdelávanie

D. Mladenovová
foto: I. Vrbňáková

Beniakove Chynorany

KRAJSKÉ VÝBEROVÉ KOLO – BRATISLAVA 18. 11. 2019

Potešujúce, že i v tomto roku prišlo cez dve desiatky recitátorov. Radostné, že práve v I. kategórii sa objavilo mnoho nových tvári. V dramaturgii sa okrem slovenských klasíkov i autorov moderny zableskli aj objavné momenty.

siahali po textoch, cez ktoré sa pokúšali o výpovede, z prednesov bolo cítiť pokusy o vyslovenie názorov o dobe, ktorú žijeme, o sebe a o tom, čo sa odohráva v ľudskom bytí. Zopárkrát sa podarilo aj veľmi sústredené a nenásilné, jemné, no práve tým naliehavé zdieľanie recitátorov, ktorí vybudovali výstavbu svojich prednesov na dôslednej interpretácii a zároveň sa im podarilo prostredníctvom presných a jasných dôrazov byť presvedčivými do záverečnej pointy.

No boli aj pokusy, ktoré zápasili ešte s nedôslednou interpretáciou, kde sa nepodarilo poodkryvať ďalšie skryté rozmery

Mnoho odvážnych pokusov a hľadaní, sústredené a premyslené koncepcie, snaha preliať sa k divákovi, presvedčiť, dotknúť sa, vypovedať o svete a bytí v ňom. Boli sme uprostred živého organizmu, v ktorom sa neustále miešalo množstvo podnetov na rôzne úvahy. Recitátorom nebolo možné uprieť interpretačné hľadáčstvo, nástojčivosť, sugestivitu. Ani tým, ktorí vystúpili pred publikom po prvýkrát.

Bratislavské výberové kolo atakovala najmladšia a najpočetnejšia kategória. Dramaturgicky pestrý ponúkla priestor na mnohé otázniky. Zahŕala sympatické pokusy, začiatočnícke debuty, odlišné dramaturgické i interpretačné prístupy, potreba vypovedať o dianí v súčasnej spoločnosti s vyslovením postoja, s ponúknutím autenticity. Mladí ľudia

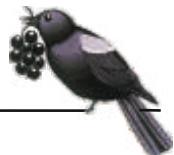
a významy textov, ktoré pokrívávali aj v tom, že recitátori ešte nedokázali použiť pestrejšiu technickú viacozmernosť. (Aj v III. kategórii.) Niektoré významové polohy textu boli nad sily recitátorov. Klasická dilema pri hodnotení výberu textov – siahnuť po nenáročnom texte a mať možnosť ho zvládnuť alebo zvoliť si dramaturgicky náročnejší text, ktorý umožní viacozmernosť pretaviť do využitia

technicky pestrejších prostriedkov a hľbka takýchto textov dá priestor aj na myšlienkovú variabilitu, osobité členenie textu.

Napriek tomu, že nie všetkým recitátorom sa podarilo zasiahnuť publikum, napriek mnohým nedokonalostiam a neodkrytým významom, objavilo sa mnoho talentov, podarilo sa (nie raz) nastoliť otázniky, presvedčivo a mnohokrát s pokorou a obyčajným človečenským postojom, úprimnosťou a hlbokou autenticitou vyslovit' a vyjaviť to, čo sa v poézii často odráža... To nevysloviteľné a neuchopiteľné... v nás.

predsedníčka OZ Beniakove Chynorany
PhDr. Denisa Harineková
foto: I. Vrbnáková

Boli sme pri ňom

Vidiečan S.

DEŇ OTVORENÝCH ATELIÉROV PRE DOLNÉ RAKÚSKO

Dva malé kúsky puzzle z veľkej skladáčky umeleckej tvorby v strednej Európe úspešne zapadli do seba 23. 11. 2019 sa skupina, môžeme povedať už družobného zoskupenia umelcov z Mannersdoru am Leithagebirge, vydala na cestu po ateliéroch od Bratislavky, cez Svätý Jur, Modru až po Pezinok. Výtvarníci sa kochali modernými maľbami Igiho Breza a Ľubice Emý Mazík, obdivovali zručnosť keramikárov Pohronských a nádheru moderných šperkov ich dcér Lucie Svobodovej. Mali možnosť nazrieť do dielne textilnej výtvarníčky Dariny Lichnerovej a jej umeleckých súputníčok - Svetlany Čimborovej a Silvie Stránskej, ktoré sa venujú najmä plsteniu a taktiež Soni Kozákovej a Márie Špánikovej, ktoré

výsledkom bude farebný novotvar vo forme ďalšej tvorivej spolupráce.

Deň otvorených ateliérov sa organizuje v rámci projektu „Kultúrno-kreatívne oživenie tradícií“ (Heritage SK-AT), ktorý je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko.

Jan Honza
foto: Roman Zatlukal

v ateliéri pani Lichnerovej predstavili svoje umelecké šperky. Očarila ich hlbka myšlienok Martina Dzureka, stvárnených v jedinečných bronzových sochách a drevených objektoch. V lese, nad mestom Pezinok, navštívili dom manželov Jurášových, kde sa nachádza tvorivá dielnička pre ľudí s mentálnym a viacnásobným postihnutím, z ktorého si odnášali nielen lúbicové dielka, ale aj mnoho dojmov. Stret minulosti so súčasnosťou prostredníctvom tvarov a vzorov tradičnej keramiky návštevníkom zo zahraničia sprostredkovali manželia Hanuskovci na záver ich túre po ateliéroch Bratislavského kraja.

Veríme, že toto spojenie dvoch kúskov Európskeho puzzle nebolo len náhodné a že jeho

Vážení priatelia Malokarpatskej vínnej cesty,

Malokarpatský región sa už po dvadsaťkrát stal v polovici novembra mekkou všetkých, ktorí túžia ochutnať rozmanitosť chutí nového vína, ale nielen jeho, pretože naši vinári majú v ponuke aj vína starších ročníkov.

Ked' sme v roku 2004 otvárali IV. ročník DOP, vtedy Slovensko zasiahla veterán smršť, Vysoké Tatry zmenili svoju podobu, všetci sme smútili a súcitali s ľuďmi, ktorých toto nešťastie zasiahlo. Vláda SR na deň otvorenia 20.ročníka DOP vyhlásila štátny smútok pre mimoriadnu udalosť, ktorá sa stala v stredu 13. 11. 2019, je to tragédia, ktorá sa nemala stať, tragédia, ktorá zasiahla celé Slovensko.

20. ročník je nielen ročníkom jubilejným, ale ročníkom, kedy aj v živote človeka nastáva čas zamyslieť sa aká budúcnosť je pred ním, či naopak prehodnotiť svoj mladý život, lebo dvadsať rokov v živote človeka nie je až tak veľa, má pred sebou úspešnú kariéru, rozhoduje sa o tom, či sa osamostatní, či si založí rodinu, **pričom stále ešte nie je dospelý**. Verím, že všetky ďalšie ročníky DOP budú v rozhodovaní jednoduchšie, pretože DOP má svojich priaznivcov, milovníkov a verných návštevníkov.

Ked' som začala bilancovať postupne všetky ročníky DOP od roku 2000, dostal sa mi do rúk prvý Vínny pas, tlačený na tlačiarne s počtom 17 pivníc, veľmi dobre si pamätam, že sme dokonca tipovali, kol'ko návštevníkov príde ochutnať naše vína, bolo ich skoro 500. A nám tip vyšiel, sami sme boli prekvapení návštevnosťou.

Prešli sme rokmi spoločného vývoja, rástli sme ako malé dieťa a túto jeseň sme otvorili 174 pivníc malých i veľkých vinárov. **Samozrejme už nikdy nedosiahneme počet viac ako 7 000 návštevníkov, tak ako to bolo v roku 2006, kedy sme žiaľ museli mnohých ďalších sklamáť. Ale zároveň musíme s radosťou pripomenúť, že ak si prečítate nás Vinochradnícky a vinársky kalendárik pre rok 2019 – 2020, počet návštevníkov sme d'aleko presiahli, lebo ked' si odhadom spočítame, že od roku 2006 sa každoročne otvorí takmer 10 miestnych, či lokálnych dní otvorených pivníc, uskutočnia sa rôzne súťaže, trhy, prezentácie malokarpatských vín, Vinobrania a podobne, môžeme hovoriť, že vďaka vínemu turizmu nás Malokarpatský región navštíví pol milióna návštevníkov ročne a to je už nie mále číslo.**

Som rada, že Deň otvorených pivníc, jeho prvý ročník z roku 2000, bol inšpiráciou, ukázal cestu ako prispieť k budovaniu bohatého regiónu a to vďaka dobrému vínu. Podákovanie patrí Svätujorskému vinohradníckemu spolku, Michalovi Sadloňovi, Jánovi Janušíkovi, Vladimírovi Sodomovi – Natur VIN Modra, Pezinskému vinohradníckemu a vinárskemu družstvu, Petrovi Gážimu, Jozefovi Mikušovi, Jánovi Hacajovi, Vinohradníctvu Pavelka a syn, vtedajšiemu Vinárskemu závodu Pezinok, Ľudovítovi Tretinovi, Petrovi Matyšákovi, Vladimírovi Baričičovi, Petrovi Borikovi, Petrovi Ščepánovi, Pavlovi Soldánovi, Vinohradníckej spoločnosti Modra.

V tomto roku každý návštevník dostal do ruky Vínny pas, ktorý má 226 strán, je to kniha, ktorú sme s Jarkou Dudovou prečítali niekoľkokrát, aby sme vychytali všetky chyby, za čo sa jej chcem úprimne podať.

V nedele 17.novembra si naša republika pripomerala 30.výročie nežnej revolúcie, kedy sa otvorili hranice a aj vďaka tejto udalosti sme mohli cestovať po svete a čerpať inšpirácie pre naše Združenie. **Boli sme najmladšou vinnou cestou v Európe, prvou na Slovensku a to všetko vďaka našim vinohradníkom a vinárom, vďaka všetkým našim členom, vďaka mestám a obciam, vďaka všetkým samosprávam.**

Malokarpatská vínna cesta®

Poďakovanie patrí riaditeľke Monike Kisovej, riaditeľke SOŠVO v Modre, že nás uchýlila pod svoju strechu a to z dôvodu rekonštrukcie sídla Malokarpatského osvetového strediska, ďakujem jej za jej trpežlivosť, ústretovosť a možnosť preklenúť naše zložité obdobie.

Poďakovanie patrí všetkým pracovníkom Malokarpatského osvetového strediska za ich neoceniteľnú prácu viac ako trojmesačnú, za to, že sme po dvadsiaty krát zorganizovali jedno z našich najobľúbenejších podujatí.

Pri tejto príležitosti by som Vás chcela informovať, že naše sídlo by malo byť zrekonštruované v mesiaci október 2020 a malo by byť dôstojným sídlom pre všetkých milovníkov vína, jeho výrobcov, propagátorov a podporovateľov a to vďaka spoločnostiam Framipek, Zlatá studňa, Bricol, Agropol, Posonium, Čulen, Ebenica, Liptov, RPPK Bratislava, 24pay, DOXX a všetkým ďalším, ktorí rôznou mierou prispeli k našim úspechom.

Každoročne naše združenie sa snaží oceniť ľudí, ktorí výraznou mierou prispeli k rozvoju vinohradníctva a vinárstva, v tomto roku sme sa rozhodli udeliť cenu Osobnosť MVC. Dovoľte, aby som Vám predstavila

páнов, ktorí si túto cenu počas slávnostného otvorenia odniesli Spolok Vincúr v Modre – ocenenie si prevzal Vincent Jakubec, predseda spolku. Vincúr je jedným zo zakladajúcich spolkov Malokarpatskej vínnej cesty. Jeho aktivity sú bohaté počas celého roka. Množstvo podujatí, ktoré spolok realizuje sú propagačné, vzdelávacie a samozrejme veľmi významné pre propagáciu Malokarpatského regiónu. Ing. Tibor Ruman, na návrh obce Šenkvice, si titul Osobnosť MVC prevzal človek, ktorý je bytostne spätý s Malokarpatskou vínou cestou. Rada ZMVC sa s návrhom stotožnila a pán Tibor Ruman, ktorý každoročne hodnotí Vinohradnícky a vinársky rok v našom Vínnom pase, si toto ocenenie viac, než zaslúži.

Slovenský rozhlas a televízia, viac ako 15 rokov nám toto médium pomáha propagovať všetko, čo sa na Malokarpatskej vínnej ceste deje, vďaka jeho celoslovenskej pôsobnosti Veľké vína Malých Karpát sa dostávajú do domácností nielen našich súčasných, ale aj budúcich spotrebiteľov.

Dušan Belko, predseda vinohradníckeho a vinárskeho spolku Zeleneč, jubilant, zanietený vinohradník a vinár a aj vďaka jeho snaženiu sme spojili dva kraje v jedno veľké Združenie a tým je Malokarpatská vínna cesta.

Ocenení si prevzali vyznamenania z rúk Mikuláša Kripela, vicežupana BSK, starostu obce Šenkvice, ktorý zastupoval ZMaOMR, z rúk predsedu ZMVC Ing. Petra Fülopa, PhD.

Ďakujem za ich prínos pre naše snaženie a veľmi si to vážime.

Slávostné otvorenie DOP bola príležitosťou uviesť do života výnimočné dielo Kalendár pre rok 2020 **Premeny Malokarpatského regiónu**. Kalendár vydalo ZMVC za podpory spoločnosti DIMANO, ZMaOMR, obcí Šenkvice, Budmerice, Vinohradníctvo Pavelka a syn, Vino Hugo, Liptov, RPPK. Bedrich Schreiber - autor grafického spracovania, starosta obce Šenkvice, predseda ZMVC, vicežupan BSK uviedli do života tento kalendár s nebeskými pohľadmi. Veríme, že urobí radosť nielen nám, ale aj našim vzácnym hostom, ktorí si ho zavesia či vo svojich príbytkoch, alebo v úradoch.

Kalendár, ale aj významná slávnosť, otvorenie 20. ročníka DOP 2019 boli uvedené do života mladým vínom ročníka 2019 Müller-Thurgau, od čestného predsedu ZMVC Ing. Milana Pavelku.

Záverom krátka štatistika 20. ročníka DOP 2019:

Rekordný počet, najviac v histórii pivnic 174 sa ich otvorilo v 27 mestách a obciach Bratislavského a Trnavského kraja.

Podujatia sa zúčastnilo 209 vinárov. Počet účastníkov bol 4 575.

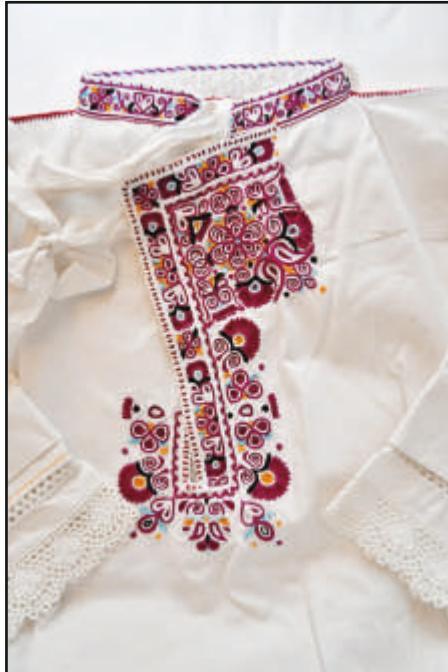
Najmenej prejdených pivnic počas dvoch dní bolo 13, ale najviac bolo 54.

Tradície, ľudový odev

V rámci projektu „Kultúrno-kreatívne oživenie tradícii (Heritage SK-AT), ktorý je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre vyhľadáva a následne digitalizuje predmety historického a kultúrneho významu. Každý historický predmet je vyfotený v rozmere 2D, je k nemu vyhotovený odborný popis a týmto spôsobom je uchovaný pre ďalšie generácie.

V malebnej, vinoхradníckej obci Viničné uchováva úctihodnú zbierku krojov z obce Viničné pani Marta Ifčíková, rodená Balážová. Pani Marta sa narodila a prežila celý život vo Viničnom. Vo veľkej miere sa vždy angažovala v spoločenskom či v kultúrnom dianí v obci, spievala, hrala ochotnícke divadlo, tvorila kulisy, moderovala kultúrne podujatia, recitovala pri svadbách, krstoch a iných príležitostach. Má krásny melodický hlas, ktorý lahodí uchu a vďaka nemu sme sa dozvedeli príbeh jej veľkej zbierky krojov.

Tá ich opatrolovala celý život a po jej smrti ich s láskou prijala pani Marta. Náklonosť pani Marty ku krojom bola v dedine všeobecne známa. Preto i pani Anna Melicharová, ktorá mala taktiež kolekciu krojov, po svojej smrti

na dedine. Kroj sa delil podľa spôsobu určenia na pracovný, teda určený na bežne nosenie a slávnostný. Zvláštnu kategóriu tvorili kroje obradové - napríklad svadobné. Na to, ako kroj vyzeral malo vplyv veľa rôznych aspektov, od veku, pohlavia, stavu (deti, slobodní, ženatí, vydaté, vdovci a vdovy) cez náboženstvo, zamestnanie alebo kraj. Každý kraj mal určité znaky, ktoré sa potom preniesli aj do výzoru kroja.

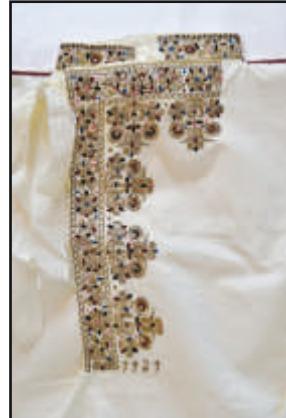

Babička pani Marty, pani Mária Bučková, pochádzala zo siedmych sestier. Šesť sestier si našlo životných partnerov mimo obec Viničné a po vydali kroje, typické pre obec Viničné, nechali v opatere babičky pani Marty.

odkázala svoje kroje pani Marte. Zbierka ľudových odevov pani Marty sa týmto spôsobom rozšírila až do dnešnej podoby. Ľudový odev, čiže kroj je pomenovanie oblečenia obyčajného ľudu žijúceho

Pre obec Viničné je to typická výšivka s kvetmi nevädzí, ruží, tulipánov, štvorlístkov, vtáčikov. Táto výšivka sa používala najmä na ženské slávnostné čepce, ženské slávostné rukávce a mužské slávostné košeľe. Viničiarsky ženský slávostný kroj sa skladá z rukávcov, prucleku, spodnice, vrchnej sukne, zástery a čepca. Ako prvé sa obliekali rukávce, väčšinou boli vyrábané z plátna alebo z bavlnenej látky v bielej farbe. Rukávy na pleciach boli štredo vyšívané farebnou výšivkou, prevládali kvetové vzory, doplnené geometrickými vzormi. Konce rukávcov boli ukončené čipkou. Rovnaká čipka bývala použitá aj na „krezl“ (čipka okolo stojačika na rukávcov). Na rukávce sa obliekal „pruclek“, v rôznych farebnostiach, vždy bohatu zdobený. Dalo by sa povedať, čo pruclek, to umelecké dielo. Ku krku sa viazala veľká mašľa, biely podklad s kvetovaným farebným motívom. Keď boli oblečené rukávce

Neuniklo našej pozornosti...

a pruclek, obliekala sa spodnica – spodná sukňa, ktorá bývala zvyčajne naškrobená. Spodnica bola vo väčšine jednoduchá, iba s miernym zdobením, spravidla v bielej farbe. Na spodnicu sa obliekala vrchná sukňa, táto už bývala ušitá bud' z bielej látky s ozdobami. Na vrchnú sukňu sa viazala čierna zásterka, po bokoch a naspodu zdobená čiernou čipkou. Zásterka bola obyčajne vyrobená zo lister alebo glot. Okolo pása sa viazala široká saténová čierna stuha, vzadu na mašľu, s visiacimi koncami stuhy. Ako posledný sa zakladá čepiec, bohatu ozdobený najmä zlatou výšivkou, špecifickou pre Viničné. Slobodné dievčatá čepiec nenosili.

stojačika vychádzala mašľa, ktorá sa viazala pri krku. Pri mužoch bola jednoduchá, biela bez ozdôb. Na konci rukávov sa používala čipka, samozrejme oveľa menej bohatá ako pri ženách. Nohavice sa nosili tmavé, zvyčajne čierne, vyrábané z hrubej bavlny bez zdobenia. Pruclek býval taktiež vo všetkých možných farbách dúhy. Disponoval vreckom na každej strane, výrazné bývalo taktiež obštie gombíkových dierok. Na pruclek sa používal najmä brokát a kašmír. Na hlave muži nosili klobúk, ozdobený tenkou stuhou s kvetovaným motívom.

Bežný pracovný odev býval oveľa jednoduchší, aj čo sa týka materiálov

Mužský slávnostný kroj nosiaci sa vo Viničnom, sa skladal z košeľa, nohavic, prucleku a klobúka. Košeľa bývala vyrábaná z plátna alebo bavlnenej bielej látky. Pri krku a na hrudníku bola hojne zdobená výšivkou, výnimkou neboli ani iniciály mena a priezviska nosiaceho. Pri výšivke sa opakujú motívy zo ženského slávnostného kroja, ale v menšej mieri. Stojacik sa taktiež vyšíval farebnými motívmi. Zo

či zdobenia. Pri detských slávnostných či pracovných ľudových odevoch boli motívy výšivky súčasťou rozmanité na farby, ale motívy boli jednoduchšie. V zbierke pani Marty sa nachádzajú nielen kompletné slávnostné ženské a mužské kroje, ale aj niekoľko detských exemplárov. Na niektorých kúskoch je dokonca vyšitý rok (opakuje sa rok 1923, 1927, 1928). Zároveň disponuje aj pracovnými teda bežnými ľudovými odevmi.

Medzi najvzácnejšie kúsky patria oltárne plátna, alebo obrusy na šuplot (komoda značných rozmerov). Sú vyrobené z ľanového plátna, veľmi bohatu vyšívané nádhernou výšivkou s motívom kvetov a zvierat. Výšivka je doplnená nápismi IHS, krížom alebo menom a rokom. Jedná sa v skutku o unikátnu kúsku.

Zbierka krojov pani Marty nás skutočne uchvátila. Nielen svojím rozsahom, ale i tým, aké má pani Marta znalosti o každom kúsku a jej naozajstnej láske k ľudovým tradíciam a krojom. Odchádzame spokojní, že stále existujú ľudia, vďaka ktorým sa šikovná tvorivosť našich predkov uchová aj pre ďalšie generácie. Pani Marta, ďakujeme za to, že sme mohli nahliadnuť do Vašej čarokrásnej kolekcie krojov.

Jana Glasová
foto: R. Zatlukal

Pripravujeme

Vidiečan 10

Január

PORADA VEDÚCICH FOLKLÓRNYCH SÚBOROV

Národné osvetové centrum

ITF SLOVAKIATOUR 2017

23. medzinárodný veľtrh cestovného ruchu

9. 1. 2020

Nám. SNP 12 Bratislava

23. - 26. 1. 2020

Bratislava, Incheba

Február

KROJOVÁ MUZIKA

Zábava v tradičných krojoch

1. 2. 2020

KD Závod

METODICKÝ DEŇ

osvetových pracovníkov Bratislavského kraja

11. 2. 2020

Bratislava - Rača

PLES SENIOROV

Bratislavského kraja

21. 2. 2020

Incheba, Bratislava

Bratislavský samosprávny kraj, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre
Vás pozývajú na

Ples Seniorov Bratislavského kraja

21. 2. 2020 o 18:00 h

INCHEBA EXPO ARÉNA Bratislava

Generálny partner:
Incheba Expo Bratislava;
Alexander Rozin, riaditeľ

Partneri:
Združenie Malokarpatská vílna cesta®

info: www.moska.sk

tel: 0918 971 090, Darina Mladenovová

DETISKÝ FOLKLÓRNY SÚBOR GAJDOŠÍK Z NOVEJ DEDINKY OSLAVOVAL...

Krásne 5.výročie svojej existencie...9.novembra 2019 sa v Msks v Senci celý súbor pod vedením svojich vedúcich Jaroslava Gajdoša a Mišky Gajdošovej v celej svojej kráse predstavil veľmi pekným programom, ktorý bol výsledkom päť ročného snaženia všetkých členov. Urobili radosť všetkým divákom, rodičom, hostom, ktorí potleskom ocenili všetky programové čísla a výkony malých tanečníkov a spevákov. Pre nás je potešiteľná skutočnosť, že tento mladý kolektív dosahuje naozaj dobré výsledky. Hostom predstavenia bol aj rusínsky kolektív Ruthénia z Bratislavu, ktorý je pre deti veľkým vzorom a vďaka dobrej spolupráci vznikol aj spoločný projekt Zem zaslúbená, ktorým sa súbory a ďalší realizátori

predstavili najmä na východnom Slovensku. Želáme všetkým ešte veľa úspešných vystúpení, vedúcim neutíchajúci entuziazmus a silu pracovať s deťmi v súbore a deťom veľa radosti pri nácvikoch a vystúpeniach.

D. Mladenovová
Foto:archiv DFS Gajdošík

Informujeme

Vidiečan 11

Malokarpatský slávik 15. - 16. 5. 2020, súťaž spevákov amatérov - populárnej piesne

Organizátor súťaže: Bratislavský samosprávny kraj, Malokarpatské osvetové stredisko v Modre

1. Podmienkou účasti v súťaži je povinnosť zúčastniť sa **výberového konkurzu**, ktorý sa uskutoční **15. 5. 2020 v Kultúrnom dome v Budmericiach** (bez účasti verejnosti, okrem sprievodu - rodičov, pedagógov). **Súťažné finále sa uskutoční 16. 5. 2020 v Budmericiach**, v parku Budmerického kaštieľa ako súčasť programu podujatia „Budmerická fazulovica“ pred obecenstvom a pozvanými médiami (2000 - 5000 divákov). Ubytovanie na základe prihlášky zabezpečí v Budmericiach organizátor, platí súťažiaci (12,-€ osoba/noc). Do finálového galaprogramu postúpi maximálne 25 interpretov vybraných odbornou porotou.

Do výberového konkurzu si uchádzači pripravia dve súťažné piesne zo žánrovej oblasti populárnej hudby. Iný žáner nie je predmetom súťaže. Vlastná tvorba je vítaná!

NOVÉ : Podmienkou účasti je, že jedna pieseň musí byť slovenská. Pri interpretácii v iných jazykoch sa bude vyžadovať správna výslovnosť. Každý súťažiaci môže mať vlastný hudobný sprievod (potrebný hudobný nástroj si interpret zabezpečí individuálne), podkladovú melódiu na CD, USB (bez spevu).

Súťaží sa vo vekových kategóriách:

I. kategória 10 - 13 roční
II. kategória 14 - 18 roční

III. kategória 19 - 30 roční
IV. kategória 31 - neobmedzene

V. kategória - vlastná tvorba

2. Cieľom súťaže je podporovať záujmovovo-umeleckú činnosť, vyhľadávať nádejné talenty a dať možnosť talentovaným spevákom prezentovať sa na verejnosti. Do súťaže sa môže prihlásiť každý vo veku od 10 rokov, horná veková hranica nie je obmedzená. Pri výbere piesní z hľadiska dramaturgie organizátor odporúča výber tak, aby jedna bola v rýchlejšom a druhá v pomalom tempe. Súťažné piesne treba interpretovať bez textovej predlohy. Oblečenie súťažiacich by malo byť adekvátne súťažnej atmosfére, repertoáru.

3. Podmienkou účasti vo výberovom konkurze je vyplnenie a **odoslanie PRIHLÁŠKY do 30. marca 2020** na adresu Malokarpatské osvetové stredisko, Horná 20, 900 01 Modra, alebo mailom na mladenovova@moska.sk a **zaplatenie nominačného poplatku 20,-€. Platí sa bankovým prevodom alebo poštovou poukážkou na účet Malokarpatského osvetového strediska v Modre , IBAN: SK 81 8180 0000 0070 0047 1939, VS: 052020 do poznámky uveďte meno účastníka.** Doklad o zaplatení nominačného poplatku (fotokópia ústrižku, naskenuj) priložte k prihláške. Nominačný poplatok sa nevracia. Z pozbieranej sumy budú hradené organizačné výdavky, občerstvenie a ceny pre súťažiacich.

Prihlášku i poplatok je možné odovzdať osobne v MOS Modra.

4. Odbornú porotu menuje riaditeľka MOS Modra.

5. Porota bude hodnotiť intonáciu, súhru s hudobným sprievodom, pohybovú kultúru a celkový dojem z interpretácie.

V jednotlivých kategóriях budú udelené ceny 1. miesto, 2., 3. miesto a zo všetkých súťažiacich bude **vyhlásený jeden - Laureát Malokarpatský slávik roku 2020.**

6. Špeciálnou cenou bude **Cena divákov.**

7. Organizátor neprepláca zúčastneným uchádzačom dopravu a iné náklady spojené s účasťou na súťaži.

Informácie: Darina Mladenovová, t.č.: 0918 971 090, e-mail: mladenovova@moska.sk, www.moska.sk. Odoslaním prihlášky súhlasíte so zverejnením videozáznamu a fotografií podujatia Malokarpatský slávik 2020 na účely propagácie súťaže a MOS v médiách a na webovej stránke.

PRIHLÁŠKA - Malokarpatský slávik 2020

Meno a priezvisko: .....

Adresa: ..... Telefón: .....

Dátum narodenia: ..... e-mail: .....

Názov prvej súťažnej piesne: .....

Pôvodný interpret: .....

Názov druhej súťažnej piesne: .....

Pôvodný interpret: .....

Sprievod (USB, CD, nástroj): .....

Ubytovanie 15. 5. 2020: cena 12,-€/os/noc

Žiadam rezerváciu ubytovania pre..... osôb.

UPOZORNENIE !!!

CD nahrávka ako sprievodná melódia (podklad) musí byť viditeľne nálepkom označená menom, číslom potrebnej sprievodnej melódie BEZ SPIEVANÉHO TEXTU pôvodného interpreta. Vyhlasujem, že podmienky súťaže sú mi jasné.

Dátum: ..... podpis .....

podpis

Vidiečan 12

KALENDÁR UMELECKÝCH INŠPIRÁCII 2020

...do ktorých sa môžete zapojiť aj Vy

CINEAMA 2020

Krajské kolo celoštátej postupovej súťažnej prehliadky amatérskej filmovej tvorby

Registrácia: od 21. 1. 2020 www.nocka.sk

Projekcia: 17. 3. 2020 Kino MIER, MsKS Senec

VÝTVARNÉ SPEKTRUM 2020

Krajské kolo celoštátej postupovej súťaže a výstavy neprofesionálnej výtvarnej tvorby

Registrácia: od 21. 1. 2020 www.nocka.sk

Výstava: 3. 4. – 29. 4. 2020 Zichyho palác, Bratislava

AMFO 2020

Krajské kolo celoštátej postupovej súťaže amatérskej fotografickej tvorby

Registrácia: od 21. 1. 2020 www.nocka.sk

Výstava: 12. 5. - 31. 5. 2020, Galéria Labyrint MsKS Senec

KALENDÁR VÝTVARNÝCH PODUJATÍ 2020

...ktoré odporúčame navštíviť

Spoločná výstava výtvarníkov Bratislavského samosprávneho kraja

Výstava: 19. 6. – 20. 9. 2020 Zoya Museum, Elesko Wine Park, Modra

Verejné otvorenie ateliérov výtvarníkov Bratislavského samosprávneho kraja

24. 10. 2020 Bratislavský samosprávny kraj

Viac info: www.moska.sk / honza@moska.sk

Dvojmesačník vydáva: MALOKARPATSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO V ZRIADOVATEĽSKEJ PÓSOBNOSTI BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Horná 20, 900 01 Modra

e-mail: vidiecan@moska.sk

e-mail: mvc@mvc.sk

Zodpovedná redaktorka: PhDr. Anna Píchová, riad. MOS

Vytlačil: DIW PRINT - One s.r.o. Bratislava

Fax: 033 / 643 34 89

www.moska.sk www.mvc.sk

ročník 26, číslo 1/2020 dátum vydania: december 2019

EV 5113/15

ČO 00 180 289

ISSN 1338-2020

Redaktor: Roman Zatlukal

Grafická úprava a foto: Ingrid Vrbňáková

Náklad: 800 kusov, Registrované Okresným úradom v Pezinku pod č. 3/348/20 – 12/1994, Nepredajné